

Separatkloakering i Mørkhøj

Indkaldelse af forslag og ideer i forbindelse med miljøvurdering af projektet

Ilbjerg Have Ilbjerg Allé mellem Mørkhøj Biblioteket og Mørkhøj Skole

IDÈOPLÆG

Februar 2026

Gladsaxe Kommune

Projekt: Separering af Mørkhøj

Gladsaxe Kommune inviterer borgere, virksomheder, organisationer og andre, der kan blive berørt af projektet til at sende idéer og forslag til, hvad miljøkonsekvensrapporten for den planlagte separering af bydelen Mørkhøj skal belyse.

Indkaldelsen sker som led i udarbejdelsen af et afgrænsningsnotat, der fastlægger, hvilke miljøforhold der skal undersøges nærmere i forbindelse med projektet.

1. Baggrund

Det regner oftere og kraftigere, og det presser kloaksystemet, fordi der ikke er plads til både spildevand og regnvand. Det giver oversvømmelser med spildevand til kældre og veje og overløb til åer, moser og søer. Gladsaxe Kommune skal derfor have et nyt kloaksystem, hvor spildevand og regnvand bliver adskilt i hvert sit system. Beslutningen om separatkloakering er en del af Spildevandsplan 2021, der blev enstemmigt vedtaget af byrådet den 26. maj 2021. Du kan læse mere om separatkloakering i Gladsaxe via følgende link: [Hvorfor skal afløbssystemet ændres?](#)

Mørkhøj er det første område i Gladsaxe, der skal separatkloakeres, og Novafos og Gladsaxe Kommune har nu sat projektet i gang. I hovedparten af projektområdet planlægges regnvandssystemet etableret med fokus på blå-grønne terrænbaserede forsinkelsesvolumener kombineret med underjordiske ledninger. I den nordlige del af projektområdet etableres separeringen med mere traditionelle underjordiske løsninger og reetablering med grønne vejbede i relevant omfang.

Blå-grønne løsninger er integrerede klimatilpasningstiltag, der kombinerer regnvandhåndtering (det blå) og beplantning og natur (det grønne). På den måde kan blå-grønne løsninger både reducere oversvømmelser, øge biodiversitet og forbedre bymiljøer.

I forbindelse med planlægning og projektering skal projektet miljøvurderes. Formålet med miljøvurderingen er, at vi så tidligt som muligt, og inden vi træffer endelig afgørelse om projektet, får taget hensyn til projektets sandsynlige væsentlige påvirkning på miljøet. Processen med gennemførelse af en miljøvurderingen uddybes i afsnit 3.

2. Beskrivelse af projektet

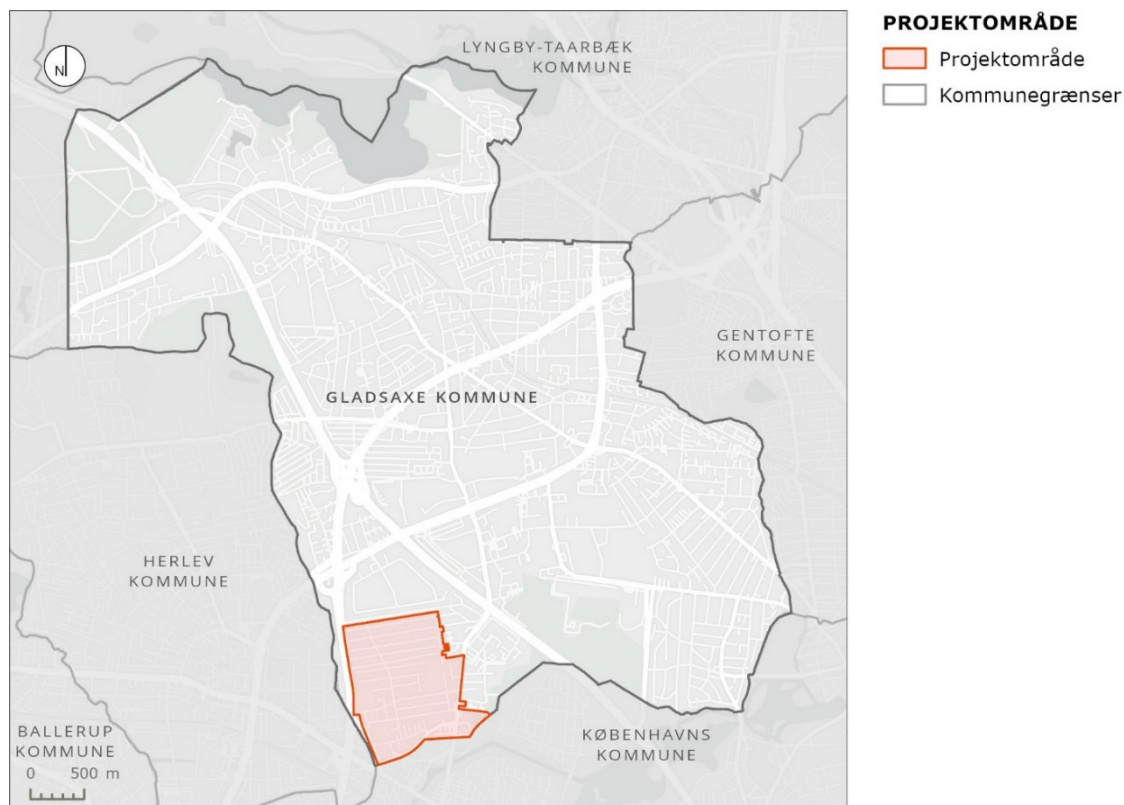
I dag er hele projektområde fælleskloakeret, dvs. at regn- og spildevand løber i samme ledninger under jorden. Når det regner kraftigt, kan spildevand og regnvand ikke være i kloakkerne, og der kan ske overløb med spildevand opblandet med regnvand direkte til åer, moser og søer.

Projektets formål er at adskille regn- og spildevand i Mørkhøj i Gladsaxe Kommune for at reducere overløb til Kagså og Harrestrup Å samt etablere regnvandssystem til håndtering af fremtidige, kraftigere regnhændelser og samtidig undgå opstuvning af opblandet spildevand på terræn.

Projektet omfatter separeringen af Novafos' fællessystem i Mørkhøj. Separering på egen grund, der skal foretages af grundejere og som også er beskrevet i Spildevandsplan 2021, er ikke omfattet. Grundejerne i Mørkhøj vil løbende blive orienteret om, hvornår de skal være færdige med egen separering og Gladsaxe Kommune varsler med en frist på 5 år.

Placering

Projektet dækker bydelen Mørkhøj i Gladsaxe Kommune og omfatter et samlet areal på ca. 122 ha.

Figur 2-1. Projektområdets afgrænsning.

Overordnet løsning

Når det regner kraftigt, sker der i dag overløb fra kloakken, hvorved der løber regnvand opblandet med spildevand i Kagsåen. Ved en separering af regn- og spildevand undgås sådanne udledninger. Desuden undgås kontakt med spildevand i de tilfælde af ekstremregn, hvor der optræder vand på terræn.

Når regnvandet – hvor det er muligt - håndteres på terræn, giver det samtidig mulighed for at etablere overfladeløsninger, der kan designes, så de understøtter Gladsaxe Kommunes ønske om forbedring af byrum, byliv og mobilitet i området.

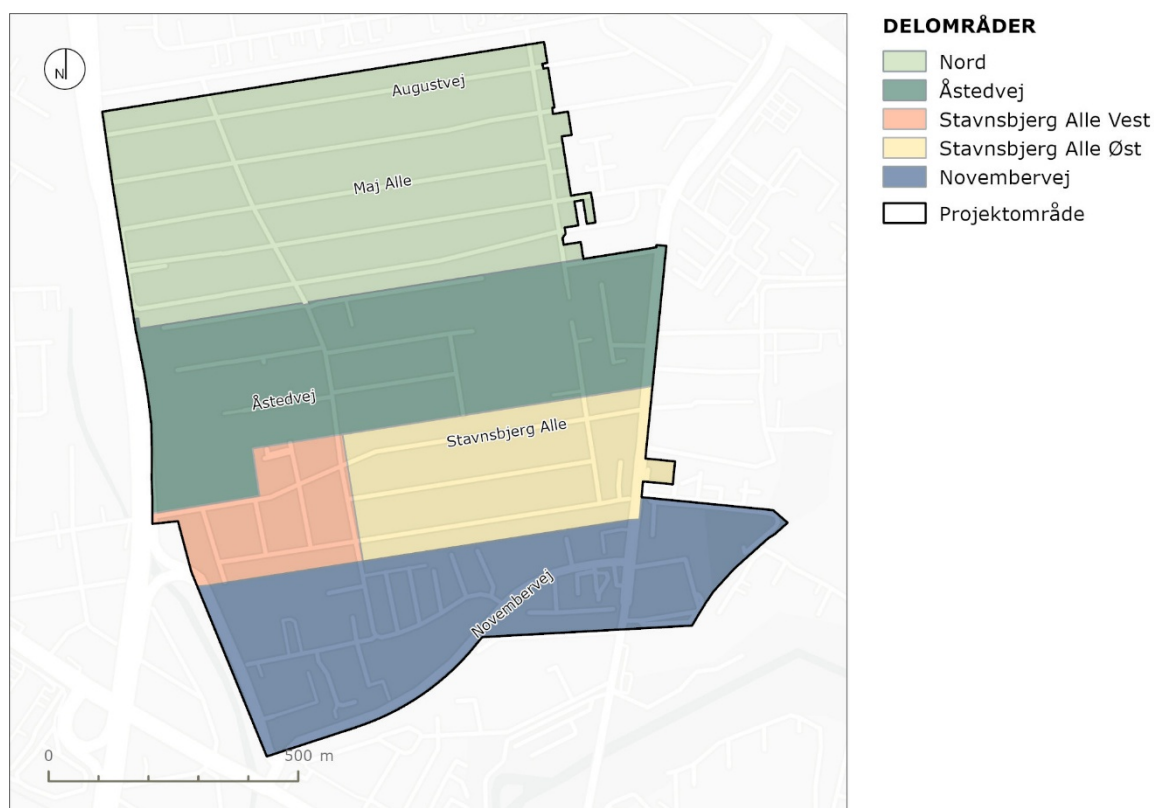
Terrænbaserede regnvandsløsninger kan bidrage til en øget tilførsel af vand til naturen, og mere begrønning og beplantning i regn- og vejbede giver desuden bedre vilkår for biodiversitet.

Delområder

Projektet er inddelt i fem delområder, på baggrund af hvor regnvandet ender, og hvilken beboelsestype der er dominerende i området, se figur 2-2 på næste side.

Der er forskellige strategier for håndteringen af regnvand i de fem områder. I delområdet i nord vil regnvandet blive udledt til Kagsåparkens Regnvandsanlæg vest for projektområdet, mens regnvandet fra de fire delområder i syd, Åstedvej, Stavnsbjerg Alle Vest, Stavnsbjerg Alle Øst og Novembervej vil blive udledt til Kagså.

Delområde Nord planlægges separatkloakeret med traditionelle løsninger med ledninger under jorden og rensning af regnvandet i Kagsåparken, mens de fire områder i syd planlægges separatkloakeret med blå-grønne løsninger i terræn til at håndtere regnvandet.

Figur 2-2. Projektområdets inddeling i delområder.

Løsningen i sydlige område

For at kunne overholde de forventede udledningskrav vil det i de fire delområder Åstedvej, Stavnsbjerg Alle Vest, Stavnsbjerg Alle Øst og Novembervej være påkrævet at tilbageholde og rense regnvand, inden det udledes til Kagså. Der vil blive søgt om forhåndstilkendegivelse af udledningstilladelse for udledningen til Kagså.

Regnvandet planlægges håndteret ved:

- Anlæggelse af nye underjordiske regnvandsledninger, hvor det er muligt at genbruge eksisterende fællesledning til spildevand.
- Genbrug af den eksisterende fællesledning til regnvand i nogle områder, med etablering af ny spildevandsledning på disse strækninger. I nogle områder vil der også blive etableret

to nye ledningssystemer til håndtering af regn- og spildevand.

- Etablering af forsinkelsesvolumen i terræn ved regnbede i vejareal samt ved enkelte større centrale forsinkelser suppleret med underjordiske bassiner i kassetter.
- Grønne veje med regnbede og underjordisk volumen etableret som kassetter.
- Genbrug af to af de eksisterende overløbsledninger som regnvandsudledning til Kagsåen.
- Lokal rensning af regnvandet inden udledning til Kagså.

Tabel 2-1. Væsentlige nøgletal for projektet Separering af Mørkhøj

Projektområde	
Projektområdets areal	122 ha
Regnvand, der skal håndteres for at overholde serviceniveau og udledningskrav	12.900 m ³
Fordeling af forsinkelsesvolumen	
Åbne regnvandsbassiner på terræn	1.600 m ³
Underjordiske kassettebassiner	7.100 m ³
Grønne veje: regnbede på terræn	2.000 m ³
Grønne veje: supplerende underjordisk kassettevolumen	500 m ³
Underjordiske bassinledninger	1.700 m ³

Den blå-grønne regnvandsløsning etableres på en stor del af de offentligt ejede kvadratmeter i området og planlægges kombineret med bynatur. Løsningen udføres med fokus på at skabe gode forhold for bløde trafikanter, samtidig med at der tages hensyn til den underliggende infrastruktur (ledninger og rør) og geotekniske forhold. Regnbedene i vejene vil optage plads og betyde færre parkeringspladser på vejene i området.

Den blå-grønne løsning har også til hensigt at tilføje et mere levende og trygt bymiljø for områdets beboere. Projektet forventer at gøre færdsel for bløde trafikanter mere trygt, fx ved at etablere regnbede, der vil have en fartdæmpende effekt samt forbedre stiforbindelser.

Løsningen i den nordlige del af området

Delområde Nord vil udlede til Kagsåparkens Regnvandsanlæg, som Novafos og HOFOR er i færd med at etablere til at håndtere regnvand fra et større opland i Gladsaxe og Herlev Kommuner. Kagsåparkens Regnvandsanlæg er dimensioneret til at håndtere og rense det regnvand, der kommer fra delområde Nord. Rensningen vil foregå i våde regnvandsbassiner i Kagsåparkens Regnvandsanlæg. Derfor er der ikke behov for at tilbageholde vandet, og separeringen i

området kan udføres som en traditionel rørført løsning uden håndtering af regnvand på terræn.

Separeringen består i, at den eksisterende fælleskloakledning fremover anvendes til spildevand i mest muligt omfang og suppleres af nye regnvandsledninger.

Anlægsperiode

Det forventes, at anlæggelsen af første etape kan begynde i 2029, og at hele Novafos' andel af separeringsprojektet er gennemført i 2034. En mere detaljeret tidsplan for anlægsarbejdet vil blive udarbejdet i forbindelse med den videre projektering af anlægget. Anlægsarbejdet vil blive udført i etaper, så der ikke foregår anlægsarbejder i hele området samtidig.

Anlægsarbejdets karakter

Arbejdet vil bl.a. omfatte:

- Separering af kloaksystemer (inkl. gravning og nedlægning af nye ledninger, brønde og kassetter samt afkobling af eksisterende tilslutninger).
- Anlæg af nye regnvandsløsninger på terræn (f.eks. regnbede, forsinkelsesbassiner).

- Vej- og stianlæg (inkl. ombygning eller nybyggeri af veje, fortove og stier for at integrere de nye regnvandsløsninger og forbedre byrummet. Dette kan også omfatte ændringer i parkeringsforhold).
- Beplantning/begrønning i forbindelse med etablering af vej- og regnbede.
- Jordarbejde og terrænregulering (inkl. udgravning, opfyldning og terrænmodellering).
- Håndtering af grundvand.
- Eventuelt kommunalt finansierede trafikale og byrumsmæssige forbedringer såsom indsnævring af veje og etablering af cykelstier samt byrum.

Drift

Separeringen af Mørkhøj vil foregå i etaper og sidste etape af Novafos' andel af separeringsprojektet forventes at være gennemført i 2036-2037. Når hver etape er gennemført, går delområdet i drift ved at spildevandet løber i ét system, og regnvandet løber i et andet.

Driftsaktiviteterne for separeringsprojektet omfatter:

- Inspektion og vedligeholdelse af terrænanlæg, herunder rensning og pleje af beplantning, samt tømning og spuling af regnvandsledninger for at sikre optimal funktion.
- Oprensning af bassiner
- Drift og vedligehold af pumpestationer
- Drift og vedligehold af regnvandsledninger og spildevandsledninger.

Relevante karakteristika for projektet

Der er identificeret en række karakteristika for projektet, som vil udgøre et vigtigt grundlag for de miljøvurderingerne, der skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. De identificerede karakteristika er:

Ressourceforbrug

Her er det særligt forbrug af jord, sten og grus i forbindelse med anlæg af ledninger, brønde, pumpestationer, bassiner og regn- og vejbede. Asfalt til reparation af tracéer og beton og plastik til etablering af ledninger, brønde, pumpestationer, bassiner og kassetter.

Affald

Asfalt, grus, jord og beton særligt i anlægsperioden, men også oprenset materiale fra regnbede og -bassiner i driftsperioden.

Luftforurening og lugt

Anlægsarbejdet kan give anledning til udledning af NO_x fra lastbiler og arbejdsmaskiner og lugt i forbindelse med anlæg af spildevandsledninger. I driftfasen kan der forekomme lugt fra pumpestationer, svanehalse og i forbindelse med oprensning af bassiner.

Støj, vibrationer og lys

Der vil forekomme støj og vibrationer fra anlægsarbejdet. Særligt fra transport af materialer, selve anlægsarbejde og entreprenørmaskiner. Lys fra mandskabsfaciliteter og projektører på de arbejdsarealer, der skal etableres i anlægsperioden.

Trafik

Der vil være en del ekstra trafik i anlægsfasen primært fra lastbiler, der transporter materialer til og fra anlægsområdet, entreprenørmaskiner og håndværkerbiler. Trafikken vil foregå i hele anlægsfasen fordelt på etaper, men gennemgående veje kan blive berørt af alle eller flere etaper. Antallet af biler i anlægsfasen – og i de enkelte etaper – vil blive estimeret i forbindelse med miljøkonsekvensrapporten.

Derudover skal en stor del af anlægget etableres i eksisterende veje, hvilket også vil medføre gener for trafikken i området. I driftsfasen vil antallet af mulige

parkeringspladser i området blive reduceret som følge af etableringen af regnbede i vejarealerne.

3. Miljøvurdering

Projektet med separering af regn- og spildevand i Mørkhøj skal miljøvurderes. Formålet med miljøvurderingen er at få belyst i hvilket omfang, separeringen af Mørkhøj kan medføre væsentlig påvirkning på et eller flere af følgende miljøemner:

- Biologiske mangfoldighed herunder flora og fauna.
- Befolkningen og menneskers sundhed.
- Jordbund og jordarealer.
- Vand, luft og klima.
- Materielle goder, kulturarv og landskab.
- Samspillet mellem miljøemnerne.

I det omfang det ikke på forhånd kan udelukkes, at en eller flere af de nævnte emner påvirkes væsentligt, skal dette undersøges og beskrives nærmere i en miljøkonsekvensrapport.

Indkaldelse af idéer og forslag til indhold i miljøvurderingen

Inden Novafos begynder at udarbejde miljøkonsekvensrapporten inviterer Gladsaxe Kommune borgere, virksomheder, organisationer og andre, der kan blive berørt af projektet, samt berørte myndigheder til at sende idéer og forslag til, hvad miljøkonsekvensrapporten skal belyse. Det kan for eksempel være idéer til hvilke emner, der skal tillægges særlig vægt i vurderingen eller kendskab til lokale forhold, som er vigtige at være opmærksom på i miljøvurderingsprocessen.

Indkaldelsen sker som led i udarbejdelsen af et afgrænsningsnotat, der fastlægger, hvilke miljøemner der skal undersøges nærmere i forbindelse med projektet.

Kom til drop-in på Mørkhøj Bibliotek lørdag 21. februar kl. 10-12

Separatkloakering af Mørkhøj er et omfattende og komplekst projekt. Hvis du har brug for mere viden om projektet, så står Gladsaxe Kommune og Novafos klar til at svare på spørgsmål og fortælle om projektet lørdag 21. februar fra kl. 10-12 på Mørkhøj Bibliotek.

Hvad kan du komme med forslag til?

Vi vil gerne høre dine idéer og forslag til, hvilke miljøemner der bør undersøges nærmere i miljøkonsekvensrapporten for *Separering af Mørkhøj*. Det kan være emner, vi allerede peger på, men også andre forhold, du mener kan få betydning for projektets påvirkning af miljøet.

Sådan sender du dine idéer og forslag

Har du idéer eller forslag til emner, du mener bør belyses i den videre proces, så kan du sende os dine input inden fra kommunens høringsportal: gladsaxe.dk/hoering. Det gør du ved at klikke på det aktuelle projekt og vælge 'Opret et høringssvar'. **Fristen er 4. marts 2026**

Har du spørgsmål, kan du skrive til Anne Stougaard annest@gladsaxe.dk eller ringe på 39 57 58 61.

Den videre proces

Efter idéfasen vurderes alle forslag og indarbejdes eventuelt i et afgrænsningsnotat, der fastsætter rammerne for miljøkonsekvensrapporten. Rapporten bliver derefter udarbejdet af bygherren og bliver, sammen med kommunens udkast til afgørelse efter miljøvurderingslovens §25, sendt i offentlig høring i otte uger, inden der træffes endelig afgørelse om projektet.

Det forventes, at miljøkonsekvensrapporten og udkast til afgørelse sendes i offentlig høring i oktober-november 2026. Og at Gladsaxe Kommune kan træffe endelig afgørelse om projektet i starten af 2027.

4. Afgrænsning af projektets miljøpåvirkninger

Miljøkonsekvensrapporten skal beskrive og vurdere projektets direkte og indirekte påvirkninger på mennesker, natur, jord, vand, luft, klima, landskab, materielle goder og kulturarv. Dog skal kun de miljøemner, der forventes at kunne blive væsentligt påvirket af projektet beskrives og undersøges nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

Indledningsvis har vi vurderet, at følgende emner forventes at kunne blive væsentligt påvirkede ved gennemførelse af projektet og derfor skal undersøges og beskrives nærmere i miljøkonsekvensrapporten:

Biodiversitet:

Påvirkning af beskyttede naturtyper.

Påvirkning af beskyttede vandløb.

Påvirkning af fredede og rødlistede arter.

Natura 2000, bilag IV-arter og fugle:

Påvirkning af Natura 2000-områder og bilag IV-arter.

Påvirkning af fugle.

Befolkningen:

Påvirkning af trafiksikkerhed, fremkommelighed og bløde trafikanter.

Påvirkning af rekreative muligheder.

Gener for beboere/naboer fra inddragelse af parkeringsarealer.

Gener for naboer fra lugt

Menneskers sundhed:

Påvirkning af menneskers sundhed som følge af støj og vibrationer.

Påvirkning af menneskers sundhed fra luftforurening (emissioner) og lugt.

Jordbund:

Mobilisering af eksisterende jordforurening.

Vand:

Påvirkning af vandløbs økologiske og kemiske tilstand.

Påvirkning af målsatte søers økologiske og kemiske tilstand.

Påvirkning af målsatte kystvandes økologiske og kemiske tilstand.

Påvirkning af grundvands kvantitative og kemiske tilstand.

Påvirkning af drikkevand.

Klima:

Påvirkning af det globale klima i anlægsfasen.

Materielle goder:

Påvirkning af naboejendomme.

Landskab og byrum:

Påvirkning af den visuelle oplevelse.

I afgrænsningsskemaet på de følgende sider uddybes begrundelsen for de valgt miljøemner.

4. Afgrænsningsskema - Udkast

Tabel 4: Afgrænsning af miljøfaktorer og miljøpåvirkninger, der skal indgå i miljøkonsekvensrapporten

Biodiversitet	
Påvirkning af beskyttede naturtyper <i>Inddrages</i>	Indenfor projektområdet er der registreret §3 beskyttet natur på HOFORS Kildeplads VIII. Derudover ligger den beskyttede Kagsmose lidt over 400 m syd for projektområdet. Anlægsfase: Der vil være behov for grundvandssænkning i forbindelse med anlæg af bassiner og regnbede i projektområdet. Dette kan potentiel sænke vandspejlpå Kildepladsen og i Kagsmosen. Driftsfase: Der vil formentlig blive etableret et underjordisk bassin på naboarealet til Kildeplads VII, hvilket muligvis kan ændre på overfladeafstrømningen i området. Projektet vil ikke medføre påvirkning af den beskyttede natur ved Kagsmosen i driftsfasen, da Kagsåen er grøft- og rørlagt ved området og derfor ikke har en hydrologisk forbindelse til den nedstrøms §3 beskyttede natur ved Kagsmosen.
Påvirkning af vandløb <i>Inddrages</i>	Projektet udleder vand til Kagsåen, som går over i Harrestrup Å. En del af Kagsåen og hele Harrestrup Å er beskyttede vandløb. Anlægsfase: Der kan være behov for grundvandssænkning ved bassiner i projektområdet, der kan medføre påvirkninger på det §3 beskyttede vandløb Kagsåen. Det oppumpede grundvand kan forårsage udvaskning af okker, nedsat vandføring og nedsat vandspejl, som kan medføre påvirkning på flere kvalitetslementer i vandløbet. Det skal desuden undersøges, om eksisterende udløb til Kagså kan genbruges, eller om der er behov for at etablere nye udløb i den del af Kagsåen, som ikke er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Driftsfase: Projektet vil medføre separering af spildevand og regnvand, hvilket vil betyde at der fremover ikke vil ske overløb af fælleskloakken og der derfor ikke vil udledes urensset spildevand til det §3 beskyttede vandløb Kagsåen. Projektet vil dog også medføre en øget udledning af regnvand til Kagsåen, idet regnvandssystemet vil aflede til Kagsåparkens Regnvandsanlæg og til Kagså efter rensning. Projektets potentielle påvirkning af ikke-målsatte vandløb skal undersøges.
Påvirkning af skovområder <i>Udgår</i>	Projektområdet indeholder ikke skovområder og projektet vil derfor ikke medføre påvirkninger på skove.

Påvirkning af fredede og rødlistede arter Inddrages	Der er ingen registreringer af fredede arter inden for projektområdet. Inden for en radius af 5 km fra projektområdet er der de sidste 5 år registreret 35 fredede arter jf. artfredningsbekendtgørelsens bilag I, II og III. I samme periode er der indenfor projektområdet registreret 14 rødlistede arter. Hertil er der i en radius på 5 km omkring projektområdet registreret i alt 168 rødlistede arter (overvejende fugle) jf. Den Danske Rødliste (kategorierne RE, CR, EN, VU, NT). De rødlistede arter forventes overvejende at være forbipasserende og dermed ikke at have levesteder indenfor projektområdet. Anlægsfase: Der er potentiel risiko for, at fredede og rødlistede arter, kan skades/ dræbes under anlægsfasen. Driftsfase: Der vurderes ikke være en potentiel væsentlig påvirkning af fredede og rødlistede arter i driftsfasen.
Påvirkning af spredningskorridorer Udgår	Den vestlige del af projektområdet overlapper med et lille område, som er udpeget som økologiske forbindelser i Gladsaxe Kommuneplan 2025. Det vurderes ikke, at projektet vil medføre anlægsarbejde eller anlæg i denne del af projektområdet, som ligger vest for motorvejstilkørslen Pilebro.

Natura 2000, bilag IV-arter og fugle	
Påvirkning af Natura 2000-områder Inddrages	Nærmeste potentielt påvirkede Natura 2000 område er område N139 Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov, beliggende ca 4,8 km fra projektområdet. Projektets potentielle miljøpåvirkninger i anlægsfasen og i driftsfasen på nærmeste Natura 2000 område vurderes i en væsentlighedsvurdering.
Påvirkning af Bilag IV-arter Inddrages	Indenfor de sidste 5 år, er der ikke registreret bilag IV arter indenfor projektområdet, men i en radius af 5 km omkring projektområdet er der registreret forekomster af 8 arter af flagermus og 2 paddearter. Da man ikke må forringe raste- og yngleområder for bilag IV arter, vil der i forbindelse med miljøkonsekvensrapporten blive gennemført supplerende undersøgelser af forekomsten af beskyttede flagermus og padder og deres yngle- og rasteområder. Anlægsfase: Projektet medfører fældning af et mindre antal træer i området, samt udgravning af bassiner. Fældning af ældre træer kan risikere at påvirke yngle- og rasteområder for flagermus. Udgravning af bassiner og nedgravning af ledninger kan risikere at påvirke yngle- og rasteområder for padder, samt utilsigtet drab af padder. Driftsfase: Projektet påvirker ikke bilag IV-arter i driftsfasen, da det vurderes, at regnvandsbassinerne ikke vil udgøre velegnede yngleområder for Bilag IV-paddearter. Herudover udgør Mørkhøjvej en effektiv barriere for vandrende padder ind i projektområdet. Derudover vurderes det, at der er langt flere foretrukne yngle- og rasteområder øst for Mørkhøjvej, hvor der er registreret bilag IV-arten spidssnudet frø.

Påvirkning af fugle Inddrages	Ifølge fuglebeskyttelsesdirektivet er alle europæiske fugle beskyttet. Aktive reder må ikke fjernes og fugle må ikke forstyrres i yngleperioden. Reder fra udvalgte fuglearter er også beskyttede udenfor yngleperioden. Anlægsfase: Projektet medfører fældning af et mindre antal træer i området som kan risikere at påvirke redetræer/ ynglepladser for fugle. Driftsfase: Der forventes ingen påvirkning af fugle i driftsfasen.
---	--

Befolkningen	
Påvirkning af beskæftigelse <i>Udgår</i>	Anlægsfase: Der vil genereres noget beskæftigelse i anlægsperioden til anlæg af ledninger og regnbede. Der vurderes dog ikke at være en potentiel væsentlig påvirkning. Driftsfase: Det forventes ikke at projektet vil medføre øget beskæftigelse i driftsfasen.
Påvirkning af tryghed <i>Udgår</i>	Anlægsfase: Anlægsarbejdet i forbindelse med projektet vurderes ikke at påvirke befolkningens tryghed i projektområdet i potentielt væsentlig grad. Trafiksikkerhed under anlægsarbejdet vurderes under miljøemnet Påvirkning af trafiksikkerhed og fremkommelighed og bløde trafikanter. Driftsfase: Elementer i projektet kan bidrage til at forbedre trygheden i området såsom indretning af veje så hastigheden sænkes og etablering af pladser og opholdsområder som kan skabe flere offentlige mødesteder og sociale byrum med beplantning. Det vurderes ikke at de tryghedsforbedrende tiltag har en potentiel væsentlig påvirkning.
Påvirkning af trafiksikkerhed og fremkommelighed og bløde trafikanter Inddrages	Anlægsfase: Anlægsfasen giver anledning til øget trafik i området og midlertidige afspærringer af veje. I miljøkonsekvensrapporten skal det vurderes, hvordan anlægsfasen kan påvirke fremkommelighed for trafikanter og trafiksikkerheden, særligt for bløde trafikanter, og om anlægsfasen skal tilrettelægges på en særlig måde af hensyn til trafiksikkerheden. Driftsfase: Med projektet vil der anlægges regnbede og for nogle veje vil vejen indskrænkes til én kørebane. Det kan påvirke fremkommeligheden for trafikanter og trafiksikkerheden i området. I dele af projektområdet vil der etableres regnbede med grøn beplantning og adgang for biltrafikanter reduceres og give mere plads til bløde trafikanter. Påvirkningen medtages i miljøkonsekvensrapporten.
Påvirkning af offentlig transport <i>Udgår</i>	Projektet vurderes ikke at påvirke offentlig transport, da busruter og adgang til offentlige transportforbindelser ikke begrænses eller forhindres.
Påvirkning af rekreative muligheder Inddrages	Anlægsfase: Arbejdspladser kan evt. påvirke grønne arealer. Desuden planlægges der anlagt et underjordisk bassin under boldbanen ved Mørkhøj skole og desuden undersøges muligheden om etablering af forsinkellesvolumen som et overjordisk bassin ved en boldbane. I givet fald vil

	det medføre at boldbanerne ikke kan benyttes i en periode under anlægsfasen og indtil de er retableret igen. Driftsfase: Der vil blive etableret få åbne bassiner på grønne arealer. Det kan evt. give andre muligheder for anden rekreativ benyttelse.
Gener for beboere/naboer fra inddragelse af parkeringsarealer Inddrages	Anlægsfase: Projektet vil medføre at parkeringsarealer langs veje midlertidigt inddrages i anlægsfasen. Dette kan være en gene for beboere i området. Driftsfase: Med projektet vil vejarealer på udvalgte veje inddrages til regnbede og dermed begrænse antallet af parkeringspladser langs vejene. Dette kan udgøre en gene for beboere i området.
Gener for naboer fra lugt Inddrages	Driftsfase: Der kan potentielt forekomme lugt fra pumpestationer og ved oprensning af regnbede i driftsfasen som kan være til gene for naboer. Samtidig nedlægges andre lugtkilder fra det eksisterende system. Lugtpåvirkninger i driftsfasen undersøges i miljøkonsekvensrapporten.

Menneskers sundhed	
Påvirkning af menneskers sundhed som følge af støj og vibrationer Inddrages	Anlægsfase: I anlægsfasen vil der komme støj fra trafik til og fra projektområdet, samt fra entreprenørmaskiner. Det kan ikke udelukkes, at støj kan have en væsentlig indvirkning på menneskers sundhed. I anlægsfasen kan der forekomme vibrationer fra maskiner, materiel og arbejdsprocesser. Vibrationer vurderes at have en indvirkning på menneskers sundhed og skal undersøges nærmere. Driftsfase: Projektet vil ikke medføre støj i driftsfasen.
Påvirkning af menneskers sundhed fra luftforurening Inddrages	Anlægsfase: Jordkørsel og – da der vil være krav om emissionsfri arbejdsmaskiner – kun i begrænset omfang entreprenørmaskiner vil give anledning til sundhedsskadelige emissioner som for eksempel partikler eller NO_x. I anlægsfasen arbejder entreprenørmaskiner i området. Deres påvirkning af luftkvaliteten, herunder NO_x-niveau og partikelforurening, skal undersøges. I anlægsfasen kan der lokalt forekomme støv fra jordkørsler og anlæg af bassiner. Der vil blive udlagt køreplader, veje vil blive renholdt og hvis nødvendigt sprinklet. Anlægsarbejdet skal overholde Forskrift for midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter i Gladsaxe Kommune. Driftsfase: Projektet vil ikke medføre emissioner i driftsfasen. Der kan forekomme lugt fra pumpestation og ved oprensning af regnbede i driftsfasen. Lugtpåvirkninger i driftsfasen undersøges i miljøkonsekvensrapporten. Dette undersøges under miljøemnet <i>Gener for naboer fra lugt</i> under <i>Befolkning</i>. Driftsfasen giver ikke anledning til ophvirvling af støv.

Jordbund	
Mobilisering af eksisterende jordforurening <i>Inddrages</i>	Inden for projektområdet ligger fem ejendomme, der er kortlagt på vidensniveau 2 og seks ejendomme kortlagt på vidensniveau 1. Desuden grænser projektområdet mod nord og øst op til ejendomme kortlagt på vidensniveau 1 og 2. Anlægsfase: Det skal undersøges, om midlertidig grundvandssænkning ifm. anlægsarbejderne kan mobilisere eksisterende forureninger i området, og derfor få forureningen til at flytte sig. Og om det af hensyn til Kildeplads VII er muligt at reinfiltreres ifm. en evtuel sænkning af grundvandet. I anlægsfasen vil der være risiko for spild af f.eks. olieprodukter fra maskiner mm. Hvis der i forbindelse med anlægsarbejdet skulle ske spild, vil dette staks blive opsamlet/opsuget og spildet meldt til Gladsaxe Kommune med henblik på igangsættelse af de nødvendige foranstaltninger for at begrænse forureningen. Det vurderes, at sandsynligheden for, at der sker spild af olieprodukter fra anlægsmaskiner, er lille, og at udbredelsen af evt. spild er lokalt. Spild vurderes derfor ikke at have en væsentlig påvirkning. Driftsfase: Det skal undersøges, om grundvandssænkningerne i projektets driftsfase kan påvirke eksisterende forureninger.
Påvirkning af jordbunden <i>Udgår</i>	Projektet gennemføres i et fuldt udbygget område, hvor jordbundens karakter allerede blev påvirket i forbindelse med udbygningen. Projektet påvirker ikke jordbundens karakter yderligere.

Jordarealer	
Tab, ændring eller udvidelse af jordareal <i>Udgår</i>	Projektet ønskes gennemført i et fuldt udbygget område, og ledninger og bassiner etableres i veje og i offentlige arealer. Der tabes, ændres eller udvides derfor ikke på de eksisterende jordarealer. Desuden undersøges muligheden for etablering af forsinkelsesvolumen på grønne arealer i dialog med flere af boligafdelingerne.

Vand	
Påvirkning af målsatte vandløbs økologiske og kemiske tilstand Inddrages	Anlægsfase: Der kan være behov for grundvandssænkning ved bassiner nær projektområdet, der kan medføre påvirkninger på målsatte vandløb nedstrøms, såsom Harrestrup Å. Det oppumpede grundvand kan forårsage udvaskning af okker, nedsat vandføring og nedsat vandspejl, som kan medføre påvirkning på flere kvalitetselementer i vandløbet. Driftsfase: Projektet vil medføre separering af spildevand og regnvand, hvilket vil betyde at der fremover ikke vil ske overløb af kloakken og der derfor ikke vil udledes urensset spildevand til Kagsåen og det nedstrøms målsatte vandløb, Harrestrup Å. Projektet vil dog også medføre en øget udledning af overfladevand end der sker i dag og regnvandet skal renses inden udledning til Kagså. Påvirkningen af målsatte vandløbs økologiske og kemiske tilstand undersøges i miljøkonsekvensrapporten.
Påvirkning af målsatte søers økologiske og kemiske tilstand Inddrages	Anlægsfase: Projektet vil ikke medføre påvirkninger af målsatte søer i anlægsfasen. Driftsfase: Projektet vil medføre separering af spildevand og regnvand, hvilket vil betyde at der fremover ikke vil ske overløb af kloakken og der derfor ikke vil udledes urensset spildevand til Kagsåen og nedstrøms målsatte vandløb og søer. Projektet vil dog også medføre en øget udledning af overfladevand til Kagsåen end der sker i dag. Det målsatte vandløb Harrestrup Å, som ligger nedstrøms af Kagsåen, er forbundet til de målsatte søer Fæstningskanalen Nord og Damhussøen, da der pumpes vand fra Harrestrup Å til de to søer. Påvirkningen af relevante målsatte søer nedstrøms Kagsåen undersøges i miljøkonsekvensrapport.
Påvirkning af målsatte kystvande økologiske og kemiske tilstand Inddrages	Anlægsfase: Projektet vil ikke medføre påvirkninger af målsatte kystvande i anlægsfasen. Driftsfase: Projektet vil medføre separering af spildevand og regnvand, hvilket vil betyde at der fremover ikke vil ske overløb af kloakken og der derfor ikke vil udledes urensset spildevand til nærliggende målsatte vandløb, Harrestrup Å og kystvandet Nordlige Øresund, som ligger nedstrøms åen. Projektet vil dog også medføre en øget udledning af overfladevand end der sker i dag. Påvirkningen af målsatte kystvandes økologiske og kemiske tilstand undersøges i miljøkonsekvensrapporten.
Påvirkning af målsat grundvands kvantitative og kemiske tilstand Inddrages	Anlægsfase: I anlægsfasen er der behov for grundvandssænkning i større og mindre skala og det kan medføre påvirkninger på målsatte grundvandsforekomster kvantitative og kemiske tilstand. Driftsfase: Separeringen kan medføre permanent sænkning af den terrænnære grundvandsforekomst.

Påvirkning af drikkevand <i>Inddrages</i>	Inden for projektområdet ligger HOFORs kildeplads XIII. Det skal undersøges hvordan projektet kan gennemføres, uden at anlægs- og driftsfase påvirker kildepladsen.
--	---

Klima	
Påvirkning af det globale klima <i>Inddrages</i>	Anlægsfase: Materialer og anlægsarbejder medfører CO₂-udledning. Der vil være begrænset CO₂ udledning fra entreprenørmaskiner idet Novafos sætter krav om emissionsfri arbejdsmaskiner, men der forventes at være CO₂ udledning fra lastbiler med materialer samt andre arbejdskøretøjer til og fra området. Driftsfase: I driftsfasen vil separeringen kræve energi til drift af pumper. Det vurderes ikke at påvirkningen er væsentlig.
Klimatilpasning til oversvømmelser <i>Indgår i formålet med projektet</i>	Projektområdet er beliggende i et område der er i risiko for oversvømmelse jf. Gladsaxe Kommuneplan 2025. Indsatsen med at separatkloakere er et led i Gladsaxe Kommunes klimatilpasningsindsats. Anlægsfase: Det vurderes ikke at anlægsarbejdet vil påvirke risikoen for oversvømmelse indenfor projektområdet. Driftsfase: Projektet projekteres til at håndtere en femårs regnhændelse om 100 år og derved leve op til serviceniveau jf. Spildevandskomitéens Skrift 27. Dette vil medføre en forbedring i forhold til den nuværende situation, hvor hydrauliske beregninger viser, at kapaciteten af det eksisterende system er udfordret. Ved regnhændelser større end en femårs regnhændelse om 100 år, kan der dog stadig opstå oversvømmelser. Ved disse hændelser, vil der som resultat af separatkloakering kun ske opstuvning af regnvand, og ikke af opstuvet spildevand som der gør fra fællessystemet i den nuværende situation. Det forventes at projektet vil medføre at kældre i ejendomme ikke oversvømmes fra kloakken ved skybrudshændelser, idet regnvandet og spildevandet afledes i separate systemer. Se miljøemnet materielle goder - <i>Påvirkning af ejendomme</i>.

Materielle goder	
Påvirkning af naboejendomme <i>Inddrages</i>	Anlægsfase: Grundvandssænkning og vibrationer kan potentielt give sætningsskader på naboejendomme. Det skal undersøges, om anlægsarbejder i form af grundvandssænkning og/eller vibrationer kan påvirke naboejendomme. Driftsfase: Under driftsfasen kan der nogle steder ske grundvandssænkning under bassiner, som potentielt kan påvirke ejendomme. Det skal undersøges, hvordan projektet kan projekteres, så der ikke er risiko for sætningsskader på naboejendomme. Projektet forventes desuden at forhindre oversvømmelser af kældre med regnvandsopblandet spildevand fra kloaksystemet ved kraftige regnhændelser og skybrud, idet regnvand og spildevand afledes i separate systemer. Dette forudsætter separeringen på egen grund.

Påvirkning af infrastruktur (veje, jernbaner, varmeforsyning m.v.) <i>Udgår</i>	Projektet påvirker ikke eksisterende infrastruktur i hverken anlægs- eller driftsfasen. Projektet grænser op til Motorringvej 3 mod vest. Eventuelle anlægsarbejder inden for Vejdirektoratets vejbyggelinje vil kræve tilladelse fra Vejdirektoratet inden udførelse.
--	--

Landskab og byrum	
Påvirkning af den visuelle oplevelse <i>Inddrages</i>	Anlægsfase: Anlægsarbejdet med gravemaskiner og oplag af materialer vil tilføre visuel uro til byrummet og kan påvirke den visuelle oplevelse af byrummet, og dette skal undersøges i miljøkonsekvensrapporten. Driftsfase: Regnvandshåndtering på terræn kan ændre det visuelle udtryk af byrummet i Mørkhøj, og dette skal undersøges i miljøkonsekvensrapporten.
Påvirkning af fredede landskaber <i>Udgår</i>	Det fredede område Utterslev Mose ligger 250 m fra Mørkhøjvej, som er projektområdets østlige afgrænsning og det fredede område Vestvolden ligger 150 m fra Novembervej, som er projektområdets sydlige afgrænsning. Projektet medfører ikke gravearbejder i de fredede områder og der er ikke hydraulisk kontrakt mellem projektområdet og de fredede områder.
Påvirkning af landskabsudpegninger i kommuneplanen <i>Udgår</i>	Projektområdet indeholder ikke landskabsudpegninger i kommuneplanen, derfor vurderes der ikke at være en påvirkning i anlægs- eller driftsfasen.
Påvirkning af arealer indenfor bygge- og beskyttelseslinjer <i>Udgår</i>	Der er ikke bygge- eller beskyttelseslinjer inden for projektområdet og projektområdet grænser ikke op til disse linjer.

Kulturarv	
Påvirkning af fortidsminder <i>Udgår</i>	Projektområdet indeholder ikke og grænser ikke op til fortidsminder. Nærmeste fortidsminde er Vestvolden, hvor fortidsmindet ligger ca. 150 m syd for Novembervej. Anlægsfase: Under anlægsfasen kan der træffes arkæologiske fund, som vil blive håndteret i henhold til museumsloven. Driftsfase: Projektets driftsfase medfører ikke graveaktivitet og dermed risiko for at påvirke arkæologiske værdier.
Påvirkning af beskyttede sten- og jorddiger <i>Udgår</i>	Projektområdet indeholder ikke beskyttede sten- og jorddiger. Der er 4,7 km til nærmeste beskyttede dige.

Påvirkning af bevaringsværdige og fredede bygninger og bygningsværker <i>Udgår</i>	Projektområdet indeholder ikke fredede bygninger og bygningsværker. Der er ca. 260 m til nærmeste fredede bygning, nordøst for projektområdet. Inden for projektområdet ligger bygninger med hhv. lav og medium bevaringsværdig. Anlægsfase: Det skal undersøges, om anlægsarbejder f.eks. i form af grundvandssænkning og/eller vibrationer kan påvirke bevaringsværdige bygninger. Da dette også skal undersøges for ikke bevaringsværdige ejendomme under kapitlet om Materielle goder, vurderes påvirkningen på bevaringsværdige ejendomme ikke særskilt. Driftsfase: Projektets driftsfase vurderes ikke at kunne påvirke bevaringsværdige bygninger, da driftsfasen ikke vil sænke grundvandsstanden permanent i en størrelsesorden, der vil kunne påvirke bygningers fundamenter.
Påvirkning af kirker og deres omgivelser <i>Udgår</i>	Mørkhøj Kirke ligger inden for projektområdet. Der er ikke udlagt kirkeomgivelser omkring kirken. Det vurderes ikke, at projektet vil kunne påvirke Mørkhøj Kirke væsentligt.
Påvirkning af udpegede værdifulde kulturmiljøer og kulturhistoriske bevaringsværdier <i>Udgår</i>	Indenfor projektområdet ligger et område, som i Gladsaxe Kommunes Kommuneplan 2025 er udpeget til værdifuldt kulturmiljø. Det udpegede værdifulde kulturmiljø er <i>Torvegård og Torveparken, Mørkhøj Skole</i>. Ifølge kommuneplanen er værdifulde kulturmiljøer områder eller bebyggelser, hvor bygninger, veje, pladser og grønne træk danner en helhed, som gør området til noget særligt. Der er ikke indenfor projektområdet udpeget kulturhistoriske bevaringsværdier jf. Gladsaxe Kommuneplan 2025. Da projektet kun vil medføre anlægsarbejde og etablering af grønne veje med regnbede og forsinkelsesbassiner i terræn, og dermed ikke ændrer den eksisterende bebyggelsesstruktur, vurderes der ikke at være en væsentlig påvirkning af værdifulde kulturmiljøer.

Gladsaxe Kommune
By- og Miljøforvaltningen
Rådhus Allé 7
2860 Søborg